ברתי בנסיות של בבל על תנאי הן עשויין. רולה לומר כל זמן שהן נטלין דהא חזינן בנרייתא דלעיל וגם (ה) שהאמוראים לא היו רולים ליכנס בהן בגשמים מפני גשמים אלא משום דשמעתא בעי ליולתא והכא מיירי כשהרב דאז מהני התנאי ודווקא לאותן שבבבל מהני התנאי שהרי נעת בא גואל במהרה בימינו תפקע קדושתן אבל לאותן שבארץ ישראל לא מהני תנאי שהרי קדושתן לעולם קיימת ואי"ת כיון דמהני תנאי לאותן שבבבל אי"כ קשה מהכיא דלעיל (דף סו:) דרבינא דהוה ליה (ו) בי כנישתא בארביעה ואמר ליה רב אשי זיל זבנה משבעה טובי העיר ואמאי איצטריך לעשות כן אחר שנתרב וי"ל משום דזריעה דזריעה הוי קלות ראש ביותר וענגת נפש ומשום הכי אסור אפי' בחורבנה (ז):

ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש. פירוש בגמרא שהרי בחורבנה שרי בכל הני ואצטריך לאשמועינן משום דסלקא דעתך אמינא דדווקא אכילה ושתיה דהוי קלות ראש ביותר הוא דאסור אבל משבעות אלא הוי קלות ראש כל כך סלקא דעתך אמינא דשריא קמ"ל דלא: **שאפילו** רואות **טפת דם בחדרל יושבות עליה שבעה נקיים.** ולא קשיא מהא דאמר בנדה (דף סו.) ובפרק יולא דופן (שם ד' מג.) שאפילו כעין חרדל טמא דשמא התם לא מייירי להצריכה שבעה נקיים אלא להיות נדה דאוריתא וקשיא היאך מצינו טיפה בחרדל הגורמת שבעה נקיים בדאוריתא דודאי לא תקנו חכמים דבר לית דכותה דאוריתא ויש לומר דאשכחנא בה שפיר בז' לספירתה שקותרת הכל:

מבטלין

ואין ניאותין בהם ואין מטיילין בהם ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים ואין מספידין בהן הספד של יחיד אבל קורין בהן ושונין בהן ומספידין בהן הספד של רבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים ולא יתלוש מפני עגמת נפש עשבים מאן דכר שמייהו חסורי מיחסרא והכי קתני [א]ומכבדין אותן ומרביצין אותן כדי שלא יעלו בהן עשבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן לעלות עלו בהן עשבים לא יתלוש מפני עגמת נפש א"ר אסי [ב]בתי כנסיות שבבבל על תנאי הן עשויין ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש ומאי ניהו [ג]חשבונות אמר רב אסי בהכ"נ שמחשבין בו חשבונות מלינין בו את המת מלינין סלקא דעתך לא סגי דלאו הכי אלא לסוף שילינו בו מת מצוה: ואין ניאותין בהן: אמר רבא [ד]חכמים ותלמידיהם מותרין דאמר ריב"ל מאי בי רבנן ביתא דרבנן: ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים: כי הא דרבינא ורב אדא בר מתנה הוו קיימי ושאלי שאילתא מרבא אתא זילחא דמיטרא עיילי לבי כנישתא אמרי האי דעיילינן לבי כנישתא לאו משום מיטרא אלא משום [ה]דשמעתא בעא צילותא כיומא [ו]דאסתנא א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אי אצטריך ליה לאיניש למיקרי גברא מבי כנישתא מאי א"ל [ז]אי צורבא מרבנן הוא לימא הלכתא ואי תנא הוא לימא מתני' ואי קרא הוא לימא פסוקא ואי לא לימא ליה לינוקא אימא לי פסוקיך א"נ נישהי פורתא וניקום: ומספידין בהן הספד של רבים: ה"ד הספידא דרבים [ח]מחוי רב חמדא כגון הספידא דקאי ביה רב ששת מחוי רב ששת כגון הספידא דקאי ביה רב חסדא רפרם [ט]אספדה לכלתיה בבי כנישתא אמר משום יקרא דידי ודמיתא אתו כוליה עלמא ר' זירא ספדיה להההוא מרבנן בבי כנישתא אמר אי משום יקרא דידי אי משום יקרא (ח) דידיה דמיתא אתו כולי עלמא ריש לקיש ספדיה להההוא צורבא מרבנן דשכיח בארעא דישראל דהוי תני הלכתא בכ"ד שורתא אמר ווי חסרא ארעא דישראל גברא רבה ההוא דהוי תני הלכתא סיפרא וסיפרי ותוספתא ושכיב אתו ואמרו ליה לרב נחמן (כ) ליספדיה מר אמר היכי נספדיה הי צנא דמלי סיפרי דחסר [יא]תא חזי מה בין תקיפי דארעא דישראל לחסידי דבבל תנן התם [יב]ודאשתמש בתגא חלף [יג]תני ריש לקיש זה המשתמש במי ששונה הלכות (ג) כתרה של תורה ואמר עולא לשתמש אינש במאן דתני ארבעה ולא לשתמש במאן דמתני ארבעה כי הא דריש לקיש הוה אזיל באורחא ממטא עורקמא דמיא אתא ההוא גברא ארכביה אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל קרית אמר ליה קרינא תנית תנינא ארבעה סידרי משנה א"ל פסלת לך ארבעה טורי וטענת בר לקיש אכתפך שדי בר לקישא במיא אמר ליה ניחא לי דאשמעינן למר אי הכי גמור מיני הא מלתא דאמר ר' זירא [יד]בנות ישראל הן [טו]החמירו על עצמן שאם לו רואות טיפת דם בחרדל יושבות עליו שבעה נקיים תנא דבי אליהו כל [טז]השונה הלכות מובטח לו שהוא בן עולם הבא שנאמר [יז]הליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות ת"ר

מבטלין

יתמירו אלא בג' לרופין כדכתיב ימים רבים בלא עת נדתה (ויקרא טו) פעמים שרואיית דם נדה (ד) מזקיקתה לשבעה נקיים מן התורה כיצד התחילה לספור שבעה נקיים לאחר שהיתה זבה גמורה וספרה שבעה נקיים ובשביעי ראתה אפי' כחרדל סתרה הכל וצריכה לחזור ולספור שבעה נקיים אי נמי שמא ראתה שני ימים ולא ידעה והיום ראתה וידעה דהוו להו שלשה ימים לרופין וצריכה שבעה נקיים ועל כן החמירו:

להכנסת

עין משפט
נר מצוה

א [מרי' פי"ח מהלכות תפלה הלכה ה טוש"ע ח"א סימן קנא סעיף טו]:
ב [טוש"ע שם סעיף יח]:
לג ג ד ה מרי' פי"ח מהל' תפלה הלכה ו ז
ט סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' קנא סי"א:
לד ו מרי' שם הלכה ז טוש"ע יד סי' שדמ סעיף יט:
ז [מרי' פי"ב מהלכות אבל הלכה ה טוש"ע יד סימן שדמ סעיף כ]:
לה ח [מרי' פי"ג מהלכות ת"ת הלכה יז סמג עשין יב טוש"ע יד סי' רמ סעיף כא בהג"ה]:
לו ט מרי' פי"ח מהל' מעשרי מיאה הל' ד סמג לאוין קיא טוש"ע יד סימן קפג:

רבינו חננאל

ואין ניאותין ואין מטיילין בהן ואין נכנסין בהן מפני החמה ומפני הגשמים. ואם צריכי לעיוני בשמעתא, דשמעתא צריכא צילותא, אע"ג דמיחוי דמפני החמה או מפני הגשמים קא עיילי שרי. וקורין בהן ושונין בהן ומספידין בהן הספד של רבים. כגון הספידא דקאי ביה רב חסדא או רב ששת וכיוצא בהם. דפרם ספרא לכלתיה בכנישתא כו'. ור' זירא ספדיה להההוא מרבנן בכנישתא כו'. ומכבדין ומרביצין אותן. אמר ר' יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים מפני עגמת נפש, שנראין כשדה זרע. אמר רב אסי בתי כנסיות שנ(כ)בבל על תנאי הן עשויין, כל שעה שירצה יחזיר לקדמתו. ואף על פי כן אין נוהגין בהן קלת ראש. ומאי ניהו חשבונות. דאמר רב ששת בתי כנסיות שמחשבין בהן חשבונות של רבים לסוף מלינין בהן מת מצוה. ואין נאותין בהן. אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן. מאי כי רבנן, ביתא דרבנן. מאן דאצטריך למיעבר כי כנישתא, או צורבא מרבנן הוא לימא שמעתא, אי תנא הוא לימא הילכתא, אי קרא הוא לימא פסוקא ואי לא לימא ליה לינוקא מאי פסוקיך. ודי ישתמש בתגא חלף. מי' המשתמש במאן דמתני שמעתא, ראוי להריגה. כל השונה הלכות מובטח לו שהוא בן העולם הבא. שנאמר הליכות עולם לו. תיר

מסורת הש"ס

ג) עיוכין סה. ע"ש, ב) [כשמנסנת רוח לפוינת שנקרא' לאמתא יום טוהר היא ונוהה לכל מי' רש"י בעירובין וכן חוס' בקדושין יב: ד"ה הא דרוח לפוני' מוצאת הנשמים], ג) [תענית כג: מולין קכב.], ד) מנחות פ"ח מ"ב, ה) [בי הערוך ערך תג אמר רש לקים כו'], ו) ברכות ד' לא. נדה דף סו., ז) שם דף כב., ח) [ועי' תוס' ב"ב כ: ד"ה ועיליה],

תורה אור השלם

ו. עָמֹד וּמְמַדֵּד אֶרֶץ רָאָה וּיִתַּר גּוֹיִם וַיִּתְפֹּצְצוּ הָרְרֵי עַד שְׁחוֹ גִבְעוֹת עוֹלָם הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ:
חבקוק ג ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' אי משום יקרא דמיתה כו'. ל' ותיכה דיליה נמתק: (ב) שם ואמרו ליה לרב נחמן בר יצחק ליספדיה מר: (ג) שם התשתמש כתי' שטוה ההלכות ואמר עולא כל"ל ומיהת כתרה של תורה נמתק: (ד) רש"י ד"ה שהמתירו וכו' פעמים שרואיית דם נדה פעם אחת מזקיקתה: (ה) תוס' ד"ה כתי וכו' וגם האמוראים שלא היו: (ו) באא"ד דהוה ליה תילא כי כנישתא:

מוסף רש"י

דשמעתא בעא צילותא. דעת גלוה, כיומא דאסתנא. כשמנסנת רוח לפוינת יום טוהר היא ונוהה לכל, כדאמר ביומות נפרק הערל (שב.) מפני מה לא מנו ישראל במדבר מפני שלא נמנה בהן רוח לפוינת, אבל ביומא דשמעתא אמר התם לא מהלינן ביה ולא מטוהרין ביה (שוהרין סה.). סיפרא. תורת כהנים, וספרי. ספר וידבר ותשנה תורה (שוהרין 39.). וראשתמש בתגא חלף. המשתמש בכתרה של תורה כמי שמינו בנדרים (סב.) כאילו חלף ונטל מן העולם, לו: פנר שכרי ממנו שכרי בכר קבלו בכאן (אבות פ"א מי"ג ועי"ש פיר מ"ה). יושבות עליו שבעה נקיים. לכר מאותו יום שפיסקת, והטוהרה לא הצריכה ז' נקיים אלא לזבה שנאמר ואם טהרה מזובה, ואין זבה אלא הרואה שלשה ימים לרופין בתוך י"א יום שבין נדה לנדה (נדה ד.) ולאחר כמה שנים קיבלו עליהם לכר זה (מנחות פט מבה"י). כל השונה הלכות. משנה ובריתא הלכה למשה מסיני (נדה עג.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com